

Magne Lindholm:

Mestringsillusjonen

Klassekampen ” I dag” 08.12.2007

En av de tingene som skiller Norge fra normale land, er at det ikke er de fattige som ender som soldater. I Norge rekrutterer Forsvaret ungdom fra familier med høy utdanning. Alle andre steder skyr de hæren. Hvorfor verver de seg her i landet?

En årsak kan være at Forsvaret tilbyr mestring. Det norske skolesystemet er etter sigende så gjennomfeminisert, og samfunnet syr så mange puter, at ungdommen ikke får utfordringer. Forsvaret gir derimot utfordringer nok. Du lærer til og med å mestre dem.

I Forsvaret får mange menn og noen kvinner tungt ansvar i ung alder. Som vervet soldat kan en tjuetåring overbevise seg selv om at han er voksen, i et samfunn som ellers behandler trettiåringer som barn.

Som deltakere i Natos operasjoner mestrer norske soldater tilsynelatende det umulige: Å føre krig uten at egne soldater dør. Så få blir drept at norske pårørende snakker i fullt alvor om ”sikkerhet” for soldater i kamp. Man mestrer dødsangsten ved å døpe den om til kalkulert risiko.

USAs og Natos tapstall har vært lave, selv når man regner med Irak. Problemet er bare at alle likene ikke er med i regnestykket. I tillegg til Natostyrkene, som flyr i lufta og kjører panserkjøretøy, må USA og Nato alliere seg med tradisjonelle, lokale bakkestyrker: UCK-geriljaen i Kosovo, militsen i Irak, krigherrenes tropper i Afghanistan.

Disse lokale allierte tar store tap, og krever lønn for innsatsen. Resultatet er at de idealistiske krigsmålene som våre myndigheter motiverer norske styrker med, ikke er de eneste i felten. Minst like viktige krigsmål blir satt av de lokale allierte, og de er sjelden like hyggelige: Separatisme i Kosovo, islamisering i Irak, opiumsdyrking og krig i Afghanistan.

10. desember proklamerer etter alt å dømme UCK-lederen Hashim Thaci Kosovos uavhengighet. Det var ikke Natos mål, men Natos felttog gjorde det mulig. Sett fra Vesten blir det ganske ubehagelig når kurdere og shiaer krever sin lønn i Irak.

Det liten hjelp i at norske soldater mestrer kulde og deler ut medisin, når lokale krigsherrer bruker Natos militære innsats til å styrke sine opiumsfinansierte diktaturer i Afghanistan. De norske troppene stiller som naive støttetropper. Det er nemlig en ting de ikke lærer å mestre: Det store politiske spillet, hvor soldater bare får lov å delta som brikker.